

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (dalje u tekstu: Mehanizam) osnovao je 22. decembra 2010 Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija da nastavi nadležnost, prava, obaveze i osnovne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (dalje u tekstu: MKSR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: MKSJ) koji su okončali rad 2015., odnosno 2017. godine.

SAŽETAK PRESUDE

ŽALBENO VIJEĆE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

Haag, 8. juni 2021.

Sažetak žalbene presude u predmetu *Tužilac protiv Ratka Mladića*

U prilogu vam dostavljamo sažetak presude koji je danas pročitala sudija Prisca Matimba Nyambe.

1. Žalbeno vijeće danas izriče presudu u predmetu *Tužilac protiv Ratka Mladića* na osnovu pravila 144(D) Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma (dalje u tekstu: Pravilnik). Ovaj sažetak sadrži ključna pitanja iz žalbenog postupka i glavne zaključke Žalbenog vijeća i ni u kom smislu ne predstavlja sastavni dio zvanične i mjerodavne presude.

A. Kontekst

2. Od 27. septembra 1965. do 10. maja 1992., Ratko Mladić je bio pripadnik Jugoslovenske narodne armije i obavljao je različite vojne dužnosti širom bivše Jugoslavije. Dana 12. maja 1992. godine, Skupština bosanskih Srba imenovala ga je za komandanta Glavnog štaba Vojske Republike Srpske (dalje u tekstu: VRS) i on je na tom komandnom položaju ostao u najmanju ruku do 8. novembra 1996.

3. Dana 24. jula 1995., odnosno 16. decembra 2011., Tužilaštvo Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: MKSJ i tužilaštvo) podiglo je prvobitnu, a potom i operativnu optužnicu protiv g. Mladića (dalje u tekstu: optužnica), u kojoj mu je, na osnovu članova 3, 4 i 5 Statuta MKSJ-a (dalje u tekstu: Statut MKSJ-a), stavljeno na teret da snosi individualnu krivičnu odgovornost po 11 tačaka za genocid, zločine protiv čovječnosti i kršenje zakona i običaja ratovanja, a u vezi s krivičnim djelima koja su, prema navodima iz optužnice, izvršena u periodu od 12. maja 1992. do 30. novembra 1995. na teritoriji Bosne i Hercegovine.

4. Dana 22. novembra 2017., Pretresno vijeće I MKSJ-a izreklo je g. Mladiću oslobađajuću presudu za genocid po tački 1 optužnice, a u vezi s krivičnim djelima izvršenim nad bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima u nekim opštinama širom Bosne i Hercegovine. Pretresno vijeće je, na osnovu člana 7(1) Statuta MKSJ-a, g. Mladiću izreklo osuđujuću presudu za: (i) genocid; (ii) progon, istrebljivanje,

ubistvo, deportaciju i nehumana djela, kao zločine protiv čovječnosti; i (iii) ubistvo, terorisanje, protivpravne napade na civile i uzimanje talaca, kao kršenje zakona i običaja ratovanja.

5. Pretresno vijeće je ustanovilo da g. Mladić snosi odgovornost za počinjenje tih zločina s obzirom na "vodeću i presudnu" ulogu koju je odigrao u okviru četiri udružena zločinačka poduhvata (dalje u tekstu: UZP), a to su: (i) sveobuhvatni UZP, koji je, u periodu od maja 1992. do novembra 1995., imao za cilj trajno uklanjanje bosanskih Muslimana i Hrvata s područja na koja su u Bosni i Hercegovini Srbi polagali pravo; (ii) UZP u vezi sa Sarajevom, koji je za cilj imao širenje terora među civilnim stanovništvom sprovođenjem kampanje snajperskog djelovanja i granatiranja u periodu od maja 1992. do novembra 1995.; (iii) UZP u vezi sa Srebrenicom, koji je za cilj imao eliminaciju bosanskih Muslimana u Srebrenici u periodu od jula do najmanje oktobra 1995.; i (iv) UZP u vezi s uzimanjem talaca, koji je za cilj imao zarobljavanje pripadnika UN-a raspoređenih u Bosni i Hercegovini i njihovo zatočavanje na strateškim vojnim lokacijama kako bi se spriječili novi vazdušni napadi Organizacije Sjevero-atlantskog ugovora (dalje u tekstu: NATO) na vojne ciljeve bosanskih Srba od maja do juna 1995.

6. Pretresno vijeće je g. Mladića osudilo na doživotnu kaznu zatvora.

7. Gospodin Mladić je uložio žalbu u kojoj osporava osuđujuće presude i izrečenu mu kaznu. On od Žalbenog vijeća traži da preinači sve pogrešne konstatacije i zaključke Pretresnog vijeća, da poništi osuđujuće presude i da donese oslobađajuću presudu. Alternativno, g. Mladić traži ponavljanje prvostepenog postupka ili da mu se umanjí kazna.

8. Tužilaštvo je uložilo žalbu u kojoj osporava izvjesne konstatacije Pretresnog vijeća u vezi sa sveobuhvatnim UZP-om, kao i oslobađajuću presudu izrečenu g. Mladiću za genocid po tački 1 optužnice. Tužilaštvo od Žalbenog vijeća traži da ispravi greške Pretresnog vijeća i da g. Mladiću izrekne osuđujuću presudu za genocid po tački 1 optužnice.

9. Žalbeno vijeće je saslušalo usmenu argumentaciju strana u postupku 25. i 26. avgusta 2020. godine.

B. Pravo na pravično suđenje

10. U žalbenim osnovima 1, 2.A, 8.A, 8.B i 8.D, g. Mladić tvrdi da je Pretresno vijeće prekršilo njegovo pravo na pravično suđenje iz, između ostalog, sljedećih razloga: (i) prilikom utvrđivanja njegove odgovornosti, oslonilo se na događaje koji nisu navedeni u optužnici niti su pomenuti tokom izvođenja dokaza tužilaštva; (ii) formalno je primilo na znanje presuđene činjenice koje se odnose na postupke

njemu bliskih potčinjenih i povisilo je standard za predočavanje pobijajućih dokaza; (iii) nije se postaralo za ravnopravnost strana u postupku tokom izvođenja dokaza odbrane; (iv) postupak je vodilo nauštrb njegovog zdravlja i nije ispravno ocijenilo na koji se način njegovo zdravstveno stanje odražava na njegovo ponašanje tokom pretresa; i (v) nije izreklo primjereni pravni lijek u slučajevima kada je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja.

11. Iz razloga navedenih u Prvostepenoj presudi, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, konstatuje da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće na bilo koji način pogriješilo s ovim u vezi i odbija osnove 1, 2.A, 8.A, 8.B i 8.D iz žalbe g. Mladića.

C. Sveobuhvatni UZP

12. Žalbeno vijeće podsjeća na zaključak Pretresnog vijeća prema kojem je, od 1991. godine do 30. novembra 1995., postojao sveobuhvatni UZP koji je za cilj imao trajno uklanjanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata s područja u Bosni i Hercegovini na koja su Srbi polagali pravo, i to putem krivičnih djela progona, istrebljenja, ubistva, prisilnog premještanja kao nehumanog djela i deportacije. Pretresno vijeće takođe je zaključilo da su činjenje i nečinjenje g. Mladića bili u toj mjeri presudni za izvršenje zločina da, bez njih, zločini ne bi bili izvršeni na isti način. Prema zaključku Pretresnog vijeća, g. Mladić je od 12. maja 1992. znatno doprinio sveobuhvatnom UZP-u i dijelio je namjeru da se ostvari zajednički cilj datog poduhvata.

13. U žalbenom podosnovu 3.A, g. Mladić tvrdi da je Pretresno vijeće načinilo više grešaka kada je zaključilo da je sveobuhvatni UZP postojao i da je on bio njegov učesnik. Pošto je razmotrilo njegovu argumentaciju, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće na bilo koji način pogriješilo u svojoj metodi kada se oslonilo na presuđene činjenice da bi izvuklo zaključke o krivičnim djelima u osnovi sveobuhvatnog UZP-a. Žalbeno vijeće takođe konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Prvostepenoj vijeće na bilo koji način pogriješilo prilikom ocjenjivanja dokaza za koje on tvrdi da su oslobađajući, a koji se odnose na njegovo učešće u sveobuhvatnom UZP-u, kao ni prilikom ocjenjivanja obima udruženog zločinačkog poduhvata, njegovog odnosa s rukovodstvom bosanskih Srba i njegove uloge u VRS-u. Prema tome, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 3.A žalbe g. Mladića.

14. U žalbenom podosnovu 3.B, g. Mladić navodi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je on znatno doprinio sveobuhvatnom UZP-u i da je imao namjeru da u tom poduhvatu učestvuje. U

vezi s osporavanjima koja je iznio g. Mladić, kao što je detaljno obrazloženo u Žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je on značajno doprinio zajedničkoj zločinačkoj svrsi sveobuhvatnog UZP-a.

15. Kada je riječ o argumentu g. Mladića prema kojem je Pretresno vijeće pogriješilo kada je utvrdilo da je on imao i dijelio namjeru da se ostvari cilj sveobuhvatnog UZP-a, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće krivo primijenilo „pogrešan metod“ prilikom utvrđivanja njegove namjere. Isto tako, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao bilo kakvu grešku u vezi s ocjenom Pretresnog vijeća u odnosu na neposredne i posredne dokaze. Protivno njegovoj tvrdnji da se Pretresno vijeće selektivno oslanjalo na dijelove njegovih govora u Skupštini bosanskih Srba kako bi potkrijepilo postojanje njegove namjere, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da je Pretresno vijeće na uravnotežen način sagledalo njegove izjave u odgovarajućem kontekstu i razmotrilo ih u okviru sveukupnih dokaza koji obuhvataju sve njegove izjave i postupke u vezi sa sveobuhvatnim UZP-om. Nadalje, s obzirom na zaključke i ocjenu Pretresnog vijeća u vezi s dokazima, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da alternativni zaključak koji g. Mladić predlaže, odnosno da je on samo želio ostvariti legitimni vojni cilj, a ne trajno ukloniti civile, bosanske Muslimane i bosanske Hrvate, nije razuman.

16. Žalbeno vijeće stoga konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao nikakvu grešku u zaključku Pretresnog vijeća da je on dijelio namjeru da se ostvari zajednički cilj sveobuhvatnog UZP-a.

17. Na osnovu svega rečenog, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 3.B žalbe g. Mladića.

D. UZP u vezi sa Sarajevom

18. Žalbeno vijeće podsjeća na zaključak Pretresnog vijeća prema kojem je, u periodu od 12. maja 1992. do novembra 1995., postojao UZP u vezi sa Sarajevom koji je za cilj imao širenje terora među civilnim stanovništvom sprovođenjem kampanje snajperskog djelovanja i granatiranja, između ostalog, ubijanjem, terorisanjem i protivpravnim napadima na civile. Pretresno vijeće je utvrdilo da je g. Mladić dijelio namjeru da radi na postizanju zajedničkog cilja UZP-a u vezi sa Sarajevom i da je ostvarenju tog cilja znatno doprinio.

19. U svom žalbenom podosnovu 4.A, g. Mladić osporava neke aspekte Prvostepene presude koji se odnose na krivično djelo terorisanja, na pitanje da li je Sarajevo bilo "branjen" grad, na postojanje UZP-a u vezi sa Sarajevom, kao i na njegovo učešće u tom poduhvatu i njegovu *mens rea*. Kako se detaljno obrazlaže u Žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je primijenilo svoju nadležnost na krivično djelo terorisanja niti da postoje valjani razlozi za odstupanje od ustaljene sudske prakse s ovim u vezi.

20. Nadalje, Žalbeno vijeće smatra, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo time što Sarajevo nije tretiralo kao „branjeni grad“ i konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da nijedan razumni presuditelj o činjenicama nije, u načelu, mogao zaključiti da je terorisanje bilo osnovna svrha kampanje granatiranja i snajperskog djelovanja u Sarajevu.

21. Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić isto tako nije pokazao grešku u rasuđivanju Pretresnog vijeća koje se odnosi na njegove izjave i naređenja, naročito s obzirom na sveukupne faktore na koje se Pretresno vijeće oslonilo u svojoj generalnoj ocjeni njegove namjere, a u vezi s krivičnim djelima počinjenim u sklopu UZP-a u vezi sa Sarajevom. Nadalje, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće primijenilo pogrešan standard dokazivanja ili da je pogriješilo u svojoj ocjeni kada je izvelo svoje zaključke o konkretnoj namjeri počinitelaca da terorišu civilno stanovništvo Sarajeva.

22. Iz navedenih razloga, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 4.A žalbe g. Mladića.

23. U žalbenom podosnovu 4.B, g. Mladić dovodi u pitanje ocjenu Pretresnog vijeća u pogledu većine događaja za koje je Vijeće smatralo da spadaju u zločine u osnovi UZP-a u vezi sa Sarajevom. Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće propustilo da uzme u obzir dokaze o legitimnim vojnim dejstvima, da se pogrešno oslonilo na presuđene činjenice, da nije iznijelo obrazloženo mišljenje ili da je pogrešno izvuklo zaključke o odgovornosti Sarajevsko-romanijskog korpusa VRS-a. Shodno tome, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 4.B žalbe g. Mladića.

E. UZP u vezi sa Srebrenicom

24. Žalbeno vijeće podsjeća na zaključak Pretresnog vijeća prema kojem je, počev od dana koji su neposredno prethodili 11. julu 1995. pa do najmanje oktobra 1995., postojao UZP u vezi sa Srebrenicom, koji je za glavni cilj imao da se bosanski Muslimani iz Srebrenice eliminišu ubijanjem muškaraca i dječaka, te prisilnim premještanjem žena, djece i jednog broja starijih muškaraca. Pretresno vijeće je zaključilo da je cilj UZP-a u vezi sa Srebrenicom obuhvatao počinjenje progona i nehumanog djela prisilnog premještanja. Pretresno vijeće takođe je zaključilo da su od 12. jula 1995. ujutro, genocid, istrebljenje i ubistvo postali dodatna sredstva za ostvarenje cilja UZP-a u vezi sa Srebrenicom. Prema zaključku Pretresnog vijeća, g. Mladić je UZP-u u vezi sa Srebrenicom znatno doprinio i dijelio je namjeru da se ostvari zajednički cilj tog UZP-a.

25. U žalbenom podnosnovu 5.A, g. Mladić osporava zaključke Pretresnog vijeća prema kojima je učestvovao u zajedničkom zločinačkom planu da se izvrši prisilno premještanje bosanskih Muslimana i počini genocid, istrebljenje i ubistvo.

26. Što se tiče zajedničkog plana da se izvrši prisilno premještanje bosanskih Muslimana, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, smatra neuvjerljivom tvrdnju g. Mladića da je on djelovao s ciljem da se civili evakuišu iz humanitarnih razloga. Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da on nije pokazao nikakvu grešku u zaključcima Pretresno vijeća, prema kojima civili koji su u julu 1995. otišli iz Srebrenice „nisu imali stvarnog izbora nego da odu“, njihovo razmještanje je bilo protivzakonito, a uklanjanje žena, djece i nekih starijih muškaraca, Muslimana, iz Srebrenice bilo je prinudno. S tim u vezi, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije doveo u pitanje ključne zaključke na koje se Pretresno vijeće oslonilo, uključujući zaključak da je ponašanje VRS-a bilo to koje je pokrenulo humanitarnu krizu koja je prethodila razmještanju stanovništva, kao i zaključak koji se odnosi na nasilni način na koji je VRS sprovodio to razmještanje. S obzirom na to, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo u odnosu na UZP u vezi sa Srebrenicom kada je zaključilo da je uklanjanje žena, djece i nekih starijih muškaraca, Muslimana, iz Srebrenice bilo prinudno.

27. Kako se objašnjava u Žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće takođe konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao nikakvu grešku u ocjeni Pretresnog vijeća o njegovom učešću u zajedničkom zločinačkom planu da se počine genocid, istrebljenje i ubistvo.

28. Shodno tome, Žalbena vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 5.A žalbe g. Mladića.

29. Žalbena vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, nadalje odbija argumente g. Mladića iznijete u podosnovu 5.B njegove žalbe, odnosno njegovu tvrdnju da je Pretresno vijeće, zaključivši da je on znatno doprinio UZP-u u vezi sa Srebrenicom, propustilo da prida dovoljnu težinu sljedećem: (i) dokazima u vezi s njegovim odsustvom iz Srebrenice; (ii) dokazima da MUP nije bio pod njegovom efektivnom kontrolom; (iii) vojnom kontekstu i sadržaju naređenja koja je g. Mladić izdavao u Srebrenici; (iv) dokazima koji dovode u pitanje autentičnost i pouzdanost nekih presretnutih razgovora; te (v) dokazima u vezi s njegovim saznanjima o krivičnim djelima, dokazima da on nije imao mogućnost da kažnjava krivična djela, kao i dokazima da su on ili njegovi potčinjeni pokretali krivično gonjenje ili istrage u vezi s krivičnim djelima. Konkretno, kad je riječ o njegovom odsustvu iz Srebrenice u julu 1995. Žalbena vijeće ima u vidu zaključke Pretresnog vijeća da je g. Mladić zadržao rukovođenje i komandovanje nad VRS-om, izdavao jedinicama VRS-a naređenja koja su se sprovodila i imao redovnu telefonsku komunikaciju s Glavnim štabom VRS-a i svojim potčinjenima. Žalbena vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da argumenti kojima g. Mladić osporava način na koji je Pretresno vijeće ocijenilo dokaze s ovim u vezi pokazuju tek njegovo neslaganje, ali ne pokazuju nikakvu grešku Pretresnog vijeća. Iz ovih i drugih razloga, detaljno obrazloženih u Žalbenoj presudi, Žalbena vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 5.B žalbe g. Mladića.

30. U žalbenom podosnovu 5.D, g. Mladić osporava zaključak Pretresnog vijeća da je on dijelio namjeru da se ostvari zajednički cilj UZP-a u vezi sa Srebrenicom. Žalbena vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo time što nije pridalo dovoljnu težinu sljedećem: (i) njegovim izjavama i aktivnostima u smislu pridržavanja odredbi međunarodnog prava i obezbjeđivanju dobrobiti ratnih zarobljenika; i (ii) vojnom kontekstu naređenja koja su on i njegovi potčinjeni izdavali u Srebrenici, a za koja on tvrdi da su bila u skladu s borbenim dejstvima. Konkretno, u vezi s naređenjem koje je g. Mladić izdao 13. Jula 1995., kojim se nalaže sprečavanje ulaska lokalnih i stranih novinara u zone borbenih dejstava u Srebrenici i Žepi, kao i zabrana davanja bilo kakvih informacija medijima o operacijama u Srebrenici Žalbena vijeće napominje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić pokušava da pokaže kako je cilj ovog naređenja bio da se medijima zabrani pristup Srebrenici radi njihove vlastite bezbjednosti i kako bi se spriječilo širenje glasina. Gospodin Mladić, međutim, zanemaruje da se zaključak Pretresnog vijeća o njegovoj namjeri zasniva na nizu drugih konstacija u vezi s njegovim položajem, prisustvom na terenu u Potočarima i

učešćem na sastancima u Hotelu Fontana, njegovim prijedlogom na 16. sjednici Skupštine da se od međunarodne javnosti sakrije istina, kao i u vezi s ponovnim pokapanjem muškaraca i dječaka, bosanskih Muslimana, ubijenih u Srebrenici. Shodno svemu rečenom i drugim razlozima iznijetim u Žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 5.D žalbe g. Mladića.

31. Iz razloga iznijetih u Žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija žalbeni podosnov 5.E žalbe g. Mladića, u okviru kojeg on, između ostalog, tvrdi da Pretresno vijeće nije iznijelo obrazloženo mišljenje niti ocjenu u vezi s vojnim statusom žrtava.

32. Što se tiče osporavanja koja g. Mladić iznosi u okviru žalbenog podosnova 5.I, Žalbeno vijeće, iz razloga iznijetih u Žalbenoj presudi, smatra, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće na bilo koji način pogriješilo kada se oslonilo na dokaze i presuđene činjenice u izvođenju svojih zaključaka koji se odnose na UZP u vezi sa Srebrenicom. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 5.I žalbe g. Mladića.

F. UZP u vezi s uzimanjem talaca

33. Žalbeno vijeće podsjeća na zaključak Pretresnog vijeća prema kojem je, od približno 25. maja 1995. do približno 24. juna 1995., postojao UZP u vezi s uzimanjem talaca, koji je za zajednički cilj imao zarobljavanje pripadnika UN-a raspoređenih u različitim oblastima Bosne i Hercegovine i njihovo zatočavanje na strateškim vojnim lokacijama u namjeri da se spriječe novi vazdušni napadi NATO-a na vojne ciljeve bosanskih Srba. Pretresno vijeće takođe je zaključilo da je g. Mladić, kao komandant Glavnog štaba VRS-a, bio “neposredno angažovan u svakoj fazi uzimanja talaca” i da je znatno doprinio ostvarenju zajedničkog cilja tog udruženog zločinačkog poduhvata i dijelio namjeru da se on ostvari.

34. U vezi s osporavanjima koja g. Mladić iznosi u podosnovima 6.A i 6.B svoje žalbe, Žalbeno vijeće konstatuje da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je nadležno za presuđivanje o uzimanju talaca iz redova pripadnika UN-a ili da postoje valjani razlozi da se odstupi od ustaljene sudske prakse s ovim u vezi. Žalbeno vijeće podsjeća da je, prema Zajedničkom članu 3 Ženevskih konvencija, apsolutno zabranjeno uzeti kao taoca bilo koje lice koje nije aktivni učesnik u neprijateljstvima, uključujući zatočene pojedince, bez obzira na njihov status prije zatočavanja. Gospodin Mladić stoga nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da status pripadnika UN-a, bilo kao boraca bilo kao civila, nije relevantan da bi se ocijenilo jesu li oni na osnovu Zajedničkog člana 3

imali pravo da budu zaštićeni od toga da budu uzeti kao taoci. Shodno tome, Žalbena vijeće odbija podosnove 6.A i 6.B žalbe g. Mladića.

35. U svojem žalbenom podosnovu 6.C g. Mladić takođe nije pokazao da Pretresno vijeće nije pridalo dovoljnu težinu oslobađajućim dokazima koji se odnose na navode o njegovom značajnom doprinosu i namjeri koju je dijelio u odnosu na UZP u vezi s uzimanjem talaca. Konkretno, g. Mladić ne pokazuje na koji bi način selektivna naređenja da se zatočeni pripadnici UN-a tretiraju kao ratni zarobljenici ili primjeri navodno blagonaklonog postupanja sa zatočenicima, koji su bili izloženi prijetnjama i maltretiranju i korišćeni kao „živi štit“, mogla dovesti u pitanje zaključak Pretresnog vijeća da je g. Mladić značajno doprinio UZP-u u vezi s uzimanjem talaca. Isto tako, Žalbena vijeće konstatuje da argumenti g. Mladića, prema kojima su njegova naređenja da se pripadnici UN-a zatvore i razoružaju, kao i druga kojima se zabranjuje odavanje informacija u vezi s njihovim zatočavanjem, kao i kontakti s tim zatočenicima, bila zakonita, ni na koji način ne ukazuju na neku grešku Pretresnog vijeća niti dovode u pitanje zaključak Pretresnog vijeća da je on znatno doprinio UZP-u u vezi s uzimanjem talaca.

36. Nadalje, s obzirom na dokaze i konstatacije Pretresnog vijeća da je g. Mladić izdavao naređenja da se zatočavaju pripadnici UN-a i da se drže na lokacijama na koje bi NATO mogao izvršiti vazdušne udare, da je davao izjave u vezi sa sudbinom tih zatočenika, obavijestio UNPROFOR da njihovo puštanje na slobodu ovisi o prekidu vazdušnih udara, te da su njegovi potčinjeni prijetili pripadnicima UN-a s ciljem da se zaustave vazdušni udari, Žalbena vijeće konstatuje da g. Mladić nije pokazao da Pretresno vijeće nije u dovoljnoj mjeri uzelo u obzir njegove navodne „proaktivne postupke i ponašanje“ kada je zaključilo da je on dijelio namjeru da se ostvari zajednička svrha UZP-a u vezi s uzimanjem talaca.

37. Iz gorenavedenih razloga, Žalbena vijeće odbija podosnov 6.C žalbe g. Mladića.

G. Vidovi odgovornosti

38. Pretresno vijeće je osudilo g. Mladića na osnovu člana 7(1) Statuta MKSJ-a za počinjenje zločina putem učestvovanja u četiri udružena zločinačka poduhvata. Pretresno vijeće je istaklo da su „ponašanje [g. Mladića] i njegov položaj nadređenog sažeti u okviru ponašanja na osnovu kojeg je utvrđeno njegovo učešće u četiri [UZP-a]“. Prilikom odmjeravanja kazne, Pretresno vijeće je uzelo u obzir da je on učestvovao u četiri udružena zločinačka poduhvata dok je službeno obavljao dužnost komandanta Glavnog štaba VRS-a i zaključilo da je, samim tim, izvršio zloupotrebu svog položaja nadređenog lica.

39. U žalbenom osnovu 7, g. Mladić tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada nije obrazložilo zaključke o njegovoj odgovornosti u svojstvu nadređenog i kada nije utvrdilo van razumne sumnje njegovu odgovornost na osnovu člana 7(3) Statuta MKSJ-a. Žalbeno vijeće smatra da izjava Pretresnog vijeća da je njegova odgovornost nadređenog „sažeta“ u okviru njegove odgovornosti za udruženi zločinački poduhvat ne predstavlja u dovoljnoj mjeri obrazloženo mišljenje. Bez obzira na to, Žalbeno vijeće smatra, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić brka odgovornost nadređenog po članu 7(3) Statuta MKSJ-a sa zloupotrebom ovlasti u smislu otežavajućeg faktora prilikom odmjeravanja kazne, za što nije potreban zaključak o odgovornosti nadređenog. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, stoga odbacuje argument g. Mladića da je Pretresno vijeće trebalo da izvede konstatacije o obilježjima člana 7(3) Statuta MKSJ-a kako bi razmotrilo njegovu zloupotrebu ovlasti kao otežavajući faktor u odmjeravanju kazne.

40. Shodno svemu rečenom, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija osnov 7 žalbe g. Mladića.

H. Sistematska nepravichnost ili pristrasnost sve vrijeme tokom trajanja postupka

41. Budući da g. Mladić nije pokazao bilo koju grešku koja bi opravdala intervenciju Žalbenog vijeća u vezi s osnovama 1 do 8 (A-D) njegove žalbe, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da njegov zahtjev za ponavljanje suđenja ili vraćanje na prvu instancu kako bi se ispravile „kumulativne“ greške u Prvostepenoj presudi, nema merituma. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, odbija podosnov 8.E žalbe g. Mladića.

I. Odmjeravanje kazne

42. Pretresno vijeće je osudilo g. Mladića na jedinstvenu doživotnu kaznu zatvora za: (i) genocid; (ii) progon, istrebljivanje, ubistvo, deportaciju i nehumana djela, kao zločine protiv čovječnosti; i (iii) ubistvo, terorisanje, protivpravne napade na civile i uzimanje talaca, kao kršenja zakona i običaja ratovanja.

43. Kada je riječ o osporavanju koje u svom žalbenom osnovu 9 g. Mladić iznosi u odnosu na činioce koje je Pretresno vijeće uzelo u obzir prilikom odmjeravanja njegove kazne, iz razloga koji se iznose u Žalbenoj presudi, Žalbeno vijeće konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da nema vidne greske u zaključku Pretresnog vijeća prema kojem je g. Mladić zloupotrijebio svoj položaj nadređenoga lica, sto uvećava težinu krivičnih djela. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, takodje konstatuje

da g. Mladić nije pokazao vidnu grešku u ocjeni olakšavajućih okolnosti, uzetih u obzir prilikom odmjeravanja kazne.

44. Što se tiče argumenta g. Mladića da Pretresno vijeće nije pridalo dovoljnu težinu olakšavajućim okolnostima poput, kako on tvrdi, njegovog blagonaklonog postupanja sa žrtvama i pomoći koju im je ukazao, Žalbena vijeće podsjeća da je Pretresno vijeće imalo u vidu središnji položaj g. Mladića u rukovodstvu VRS-a i uzelo u obzir da je on „imao mogućnosti da pruži pomoć teško viktimiziranom stanovništvu da je to želio“. Pretresno vijeće je, osim toga, podsjetilo da se „mogu zanemariti sporadični dobronamjerni postupci ili neefikasna pomoć“ i da zbog toga nije te faktore uzelo u obzir kao olakšavajuću okolnost prilikom odmjeravanja kazne g. Mladića. Žalbena vijeće smatra, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, s obzirom na težinu krivičnih djela koja je g. Mladić počinio i na to da su njegovo blagonaklono postupanje prema žrtvama i pomoć koju im je ukazivao bili upadljivo sporadične prirode, on nije pokazao vidnu grešku u ocjeni Pretresnog vijeća njegove pomoći u smislu olakšavajuće okolnosti.

45. Nadalje, Žalbena vijeće smatra, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da je Pretresno vijeće na valjan način uzelo u obzir opštu praksu u izricanju kazni u bivšoj Jugoslaviji i konstatuje, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, da g. Mladić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo izrekavši mu kaznu doživotnog zatvoru.

46. Based on the foregoing, the Appeals Chamber, Judge Nyambe dissenting, dismisses Grounds 9.A, 9.B, 9.C, and 9.D of Mladić's appeal.

J. Žalba tužilaštva

47. U tački 1 optužnice, tužilaštvo je g. Mladiću stavilo na teret da je, u periodu od 31. marta 1992. do 31. decembra 1992., u dogovoru sa drugima počinio, planirao, podsticao, naredio i/ili pomagao i podržavao genocid nad dijelom grupa bosanskih Muslimana i/ili bosanskih Hrvata, kao takvih, u jednom broju opština u Bosni i Hercegovini – odnosno u opštinama iz tačke 1 optužnice (naročito u Foči, Ključu, Kotor Varoši, Prijedoru, Sanskom Mostu i Vlasenici). Pretresno vijeće je konstatovalo da je jedan velik broj bosanskih Muslimana i/ili bosanskih Hrvata u tim opštinama bio žrtva zabranjenih genocidnih radnji kao što su ubistvo ili teška povreda fizičkog ili mentalnog integriteta, što je doprinijelo uništenju grupa kojima su pripadali. Vijeće je nadalje zaključilo, većinom glasova, da su neki fizički izvršioци pomenutih zabranjenih radnji vršeći te zabranjene radnje imali namjeru da unište dio grupe bosanskih Muslimana u većini opština navedenih u tački 1 optužnice. Međutim, Pretresno vijeće nije bilo uvjereno van razumne

sumnje da su dati fizički izvršioци imali namjeru da unište bosanske Muslimane u opštinama navedenim u tački 1 optužnice (odnosno u Sanskom Mostu, Foči, Kotor Varoši, Prijedoru i Vlasenici) “kao *znatan* dio zaštićene grupe”. Isto tako, Pretresno vijeće nije bilo uvjereno van razumne sumnje da je rukovodstvo bosanskih Srba imalo genocidnu namjeru ili da je zločin genocida predstavljao sastavni dio cilja sveobuhvatnog UZP-a. Shodno tome, Pretresno vijeće je g. Mladića oslobodilo optužbe za genocid po tački 1 optužnice.

48. U žalbenom osnovu 1, tužilaštvo tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da zajednice bosanskih Muslimana iz tačke 1 optužnice ne sačinjavaju, uzete svaka ponaosob, znatan dio grupe bosanskih Muslimana. U osvrtu na ovaj argument, Žalbeno vijeće podsjeća da, kada se osuda za genocid zasniva na namjeri da se neka zaštićena grupa „djelimično“ uništi, ta ciljana grupa mora biti znatan dio grupe. Konkretno, Žalbeno vijeće, uz suprotno sudija N'gum i Panton, konstatuje da tužilaštvo nije pokazalo grešku u zaključku Pretresnog vijeća da su zajednice bosanskih Muslimana iz opština navedenih u tački 1 optužnice svaka za sebe predstavljale „relativno mali dio“ grupe.. Što se tiče tvrdnje tužilaštva da je uništenje zajednica bosanskih Muslimana iz opština navedenih u tački 1 optužnice u svakom pojedinačnom slučaju bilo dovoljno značajno da “utiče na grupu bosanskih Muslimana u cjelini”, Žalbeno vijeće podsjeća da nije dovoljan *bilo kakav* uticaj na zaštićenu grupu da bi se potkrijepio zaključak o postojanju genocidne namjere. Zapravo, riječ je o uticaju koji bi uništenje ciljanog dijela imalo na ukupni *opstanak* te grupe jer je to ono što pokazuje da li postoji namjera da se uništi značajan dio grupe. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, konstatuje da, u odnosu na zajednice bosanskih Muslimana iz opština navedenih u tački 1 optužnice, ni zaključci Pretresnog vijeća, a niti dokazi na koje se tužilaštvo poziva ne ukazuju na postojanje takve prijetnje po mogućnost opstanka bosanskih Muslimana kao grupe.

48. Žalbeno vijeće stoga, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, konstatuje da tužilaštvo nije pokazalo da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da zajednice bosanskih Muslimana iz opština iz tačke 1 optužnice nisu svaka za sebe predstavljale značajan dio grupe bosanskih Muslimana u Bosni i Hercegovini. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, odbija osnov 1 žalbe tužilaštva.

49. U žalbenom osnovu 2, tužilaštvo tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da genocid nije bio sastavni dio zajedničkog cilja sveobuhvatnog UZP-a uslijed toga što nije izvelo zaključak da su g. Mladić i ostali učesnici u sveobuhvatnom UZP-u imali “namjeru da unište”, kao i stoga što je primijenilo previsok standard dokazivanja u ocjenjivanju njihove namjere. Žalbeno vijeće, međutim, podsjeća da se prilikom ocjenjivanja znatnosti uzima u obzir uticaj koji bi uništenje ciljanog dijela grupe

imalo na opšti opstanak te grupe. Imajući u vidu da su zajednice bosanskih Muslimana iz opština navedenih u tački 1 optužnice zajedno činile približno 6.7 odsto grupe bosanskih Muslimana, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, smatra da bi jedan razumni presuditelj o činjenicama mogao izvesti razuman zaključak da su ove zajednice, uzete pojedinačno ili zajedno, činile „jedan relativno mali dio“ grupe. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, stoga zaključuje da bi razumni presuditelj o činjenicama mogao takođe zaključiti da uništenje zajednica bosanskih Muslimana iz opština navedenih u tački 1 optužnice, uzetih pojedinačno ili zajedno, nije bilo dovoljno znatno da bi u relevantnom periodu uticalo na sveukupni opstanak grupe.

50. Podsjećajući da Žalbeno vijeće preispituje samo navodne greške koje mogu uticati na ishod žalbe, Žalbeno vijeće se ne mora osvrnuti na preostale argumente tužilaštva niti na njihove zahtjeve za pravni lijek u vezi s tvrdnjama da je Pretresno vijeće navodno propustilo da izvede zaključak o “namjeri [g. Mladića] da uništi” i da ga osudi za genocid po tački 1 optužnice.

51. Na osnovu svega rečenog, Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, odbija osnov 2 žalbe tužilaštva.

Dispozitiv

Iz gorenavedenih razloga, **ŽALBENO VIJEĆE**,

NA OSNOVU člana 23 Statuta i pravila 144 Pravilnika,

IMAJUĆI U VIDU pismene podneske strana u postupku i njihovu usmenu argumentaciju iznesenu na žalbenom pretresu održanom 25. i 26. avgusta 2020.,

ZASJEDAJUĆI na javnoj sjednici,

ODBIJA žalbu g. Mladića u cijelosti, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe kada je riječ o žalbenim osnovima 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 i 9,

ODBIJA, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, žalbu tužilaštva u cijelosti,

POTVRĐUJE, uz suprotno mišljenje sudija N'gum i Panton, dispozitiv Prvostepene presude, u kojem se g. Mladić oslobađa krivice za genocid po tački 1 optužnice,

POTVRĐUJE dispozitiv Prvostepene presude, u kojem se g. Mladić proglašava krivim za uzimanje talaca kao kršenje zakona i običaja ratovanja po tački 11 optužnice na osnovu člana 7(1) Statuta MKSJ-a i **DALJE POTVRĐUJE**, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, dispozitiv Prvostepene presude, u kojem se g. Mladić proglašava krivim za genocid po tački 2 optužnice, za progon kao zločin protiv čovječnosti po tački 3 optužnice, za istrebljivanje kao zločin protiv čovječnosti po tački 4 optužnice, za ubistvo kao zločin protiv čovječnosti po tački 5 optužnice, za ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja po tački 6 optužnice, za deportaciju kao zločin protiv čovječnosti po tački 7 optužnice, za nehumana djela (prisilno premještanje) kao zločin protiv čovječnosti po tački 8 optužnice, za terorisanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja po tački 9 optužnice, za protivpravne napade na civile kao kršenje zakona i običaja ratovanja po tački 10 optužnice, na osnovu člana 7(1) Statuta MKSJ-a,

POTVRĐUJE, uz suprotno mišljenje sudije Nyambe, kaznu doživotnog zatvora koju je g. Mladiću izreklo Pretresno vijeće,

ODLUČUJE da se kazna koju izrekne Žalbena vijeće izvrši odmah, u skladu s pravilom 145(A) Pravilnika, i

NALAŽE, u skladu s pravilima 127(C) i 131 Pravilnika, da g. Mladić ostane u pritvoru Mehanizma dok se ne dovrši organizovanje prebacivanja u državu u kojoj ce izdržavati kaznu.

Sudija Prisca Matimba Nymbe prilaže djelimično suprotno mišljenje.

Sudije Aminatta Lois Runeni N'gum i Seymour Panton prilažu zajedničko djelimično suprotno mišljenje.

Za više informacija stupite u kontakt sa Službom za odnose s javnošću

u Arushi, Tel.: +255 (0)27 256 5376

u Haagu, Tel.: +31 (0)70 512 5691

Email: mict-press@un.org

Pratite nas na [Facebooku](#), [Twitteru](#), [YouTubeu](#), [LinkedInu](#)

www.irmct.org